132

PÁN PRSTENŮ

Redakce čtenářům

Toto číslo Světelných roků vyšlo díky vynikající spolupráci naší redakce s redakcí časopisu Poutník a klubem Julese Vernea. Předložených 26 stran textu vzniklo v KJV podle knihy J.R.R. Tolkiena The Lord of Ring. Ale protože přesně podle knihy byl natočen i film, neporušili jsme tímto tradici a píšeme o filmu, i když stejný text bude publikovat KJV jako obsah knihy. Film byl vytvořen pouze podle zhruba poloviny knihy, ale protože jsme nechtěli ochudit své čtenáře o konec příběhu, uvádíme jej ve stručnosti celý. Doufáme, že se Vám toto monotematické číslo bude líbit a děkujeme KJV za zapůjčení materiálů.

RSR

Pán prstenů

Země vzniku: USA 1978
Scénář: Chris Conkling, Peter S.Beagle
Novel: The Fellowship of The Ring The Two Towers
Režie: Ralph Bakshi
Hudba: Leonard Rosenman

Hlavní postavy: Aragorn - člověk z kmene Tuláků, potomek a jádic dávných králů
Bilbo - hlavní hrdina knihy Hobit
Denethor - správce země Gondor, otec Boromira a Faramira
Elrond - král Elfů a pán Rivendelu
Frodo - synovec Bilba a hlavní postava děje
Gandalf - čaroděj, nejprve Šedý, později namísto Saumana Bílý
Glum - neboli Sméagol, původně snad Hobit, kvůli prstenu zabil svého bratra Déagola.
Saruman - hlava řádu čarodějů, sídlí v Isengárdu.
Sauron - pán temnot, sídlí v zemi Mordor
Théoden - král země Rohan, otec Éowyn a Éomera

Film je kombinací kreslených a hraných nasáčí.

J.R.R.Tolkien

PÁN PRSTENU

Unwin Books 1975
/první vydání v červenci 1954/

Motto:
Tři prsteny pro krále elfů pod nebem
sedm pro vládce trpaslíků v kamenné sluji
devět pro smrtelníky, jejichž osudem je černá zem
jeden pro Vládce temnot, který trůní v tmách
v zemi Mordor, kde se Stíny kradou.
Jeden prsten, aby jim všem vládl, jeden prsten, jenž je shledá
jeden prsten, který je shromáždí a sváže v tmách
v zemi Mordor, kde se Stíny kradou.

Díl první: Společenství prstenu

Prolog

Týké se hobitů a jejich záležitostí. Vypráví o tom, jak Bilbo získal prsten, který činí nositele neviditelným a vůbec o tom, co předcházelo. Dává tušit, že v následujícím líčení čtenář zažije nejenom daleko více dobrodružství, ale neunikne ani historickým a lingvistickým odbočkám.

První kniha

Dlouho očekávaný večírek

Vypráví o tom, jak vzniklo Společenství prstenu. Začíná dlouho očekávaným večírkem na oslavu Bilbových narozenin. Bilbo ovšem neslaví nějaké zakulacené výročí, ale 111. narozeniny; a to společně se svým nejoblíbenějším synovcem Frodem, kterému je právě 33 let. Oslavy jsou velkolepé, sjede se celé příbuzenstvo a zdá se, že nechybí nikdo ze široka daleka. Je zde i čaroděj Gandalf, který vyrábí velkolepé ohňostroje, zakončené ohnivým drakem vířícím v po-

větří. Na závěr Bilbo shromáždí 144 nejbližších příbuzných / /111+33!/, kterým oznámí svůj úmysl odejít na odpočinek a přenechat veškerý majetek Frodovi. Oznámení korunuje dramatickým zmizením /samozřejmě za pomoci prstenu/. Gandalf později v soukromí varuje Froda před možnými dalšími tajemnými vlastnostmi prstenu a opouští jej také. Bilbo odešel neznámo kam.

Stín minulosti

Frodo vede poklidný život až do padesáti let. Gandalf se objevuje stále méně, poslední přestávka trvala 9 let. Když se znovu objeví, přináší nové informace o čarovném prstenu. Patřil kdysi Sauronovi, Vládci temnot. Připravili jej o něj elfové, kteří jej porazili v boji. Sami však byli na cestě domů zaskočeni skřety z hor, kteří je pobili. Prsten utonul v řece, kde jej po dlouhé době nalezl jakýsi Déagol. Jeho [illegible] Sméagol zatoužil po zlaté věcičce, Déagola zabil a prsten si ponechal. Prsten nejenom způsobuje neviditelnost svého nositele, ale také to,že majitel nestárne a nemění vzhled. Prsten má i jinou moc; Sméagolův charakter se změnil k horšímu. Strání se živých bytostí ukrýt před světlem v temné jeskyni - tam jej také potkal Bilbo jako Gluma. Gandalf vysvětlí Frodovi, že prsten, který Bilbo nalezl, je vlastně nejmocnější ze všech ostatních/některé z nich vlastní elfové, jiné smrtelní lidé/ a že Sauron se pokouší získat jej zpět, aby nabyl ztracené moci. Tři prsteny skryli vládci elfů, tři už objevil sám Vládce temnot, další upotřebili jeho draci, devět jich dal hrdým a vznešeným smrtelníkům, aby je lapil do svých osidel. Původně se Vládce temnot Sauron domníval, že První prsten byl zničen trpaslíky, ale dozvěděl se , že existuje, a nyní po něm usilovně pátrá. Protože nebezpečí už je nablízku, Frodo se rozhodne, že s prstenem uprchne, aby na své krajany nepřivolal zlo.

Tři jsou společnost

Svůj odchod z Hobitína odkládá až do podzimu. Nakonec však přeci jenom začne provádět přípravy, ale tajně, aby nevzbudil stejný rozruch jako Bilbo, a také aby zmátl pronásledovatele. Prodá svou luxusní noru a rozšíří pověst, že se chce přestěhovat do svého rodiště na východ od Hrabství. Na cestě ho doprovázejí

přátelé - zahradník Sam a Pippin. Na místě samém je mají očekávat Merry a Patty. Cestou se Frodo dozvídá, že doma se na něj vyptával Černý jezdec. Usoudí, že je to služebník Saurona, který jej pronásleduje. Několikrát jej také zahlédnou, jak je jim v patách a jen s obtížemi se skrývají. Padá na ně nepoznaná hrůza. Vjedné takové chvíli se setkají s veselými a přátelskými elfy, kteří je vezmou na noc pod svou kouzelnou ochranu.

Krátká odbočka k horám

Aby si zkrátili cestu a unikli pronásledování, sejdou druhý den ze silnice a chtějí si nadejít přes les. "Zkratky znamenají zdržení" - začnou bloudit, opět zahlédnou Černého jezdce... Nakonec vše dobře dopadne - octnou se na poli farmáře, kterému Frodo v dětství chodil na houby. Hospodář je vezme k sobě, nakrmí je a říká, že i u něj se na Froda vyptával strašidelný Černý jezdec. Doveze je zbytek cesty, na jejímž konci už čeká Merry, který si dělal starosti.

Odhalené spiknutí

V novém domově Frodo přemýšlí, jak by mohl co nejnápadněji a nejrychleji opustit místo, na které by mohl přivolat neštěstí. Uvažuje, zdali může takové riziko uvalit na Sama. Přátelé mu však prozradí, že už dlouho vědí o čarovné moci prstenu - Sam sbíral informace pro spiklence z útržků rozhovorů mezi Frodem a Gandalfem. Prohlásí, že jej v nebezpečí nepustí a půjdou s ním. Frodo rozdurděn, ale vskrytu potěšen, souhlasí. Na místě zůstane jen Patty, který bude krýt zmizení Froda jak jen to půjde.

Starý les

Brzy ráno se vydají na cestu. Podzemní chodbou podejdou živý plot, který je hranicí Hrabství, a ubírají se Starým lesem na východ. Zdá se, že les jim brání v průchodu - narůstajícími houštinami, hlubokými úvozy ve směru cesty - a tak vyčerpáni blouděním usednou k odpočinku pod starou vrbu. Obestřou je mrákoty a usnou. Vrba najednou uvězní Merryho a Pippina ve své dutině a Froda shodí kořenem do vody. Frodo a Sam se snaží záludné stromisko donutit ohněm k povolnosti, ale hobité zevnitř úpí, aby toho nechali, neboť

že je Vrbák udusí. Frodo zoufale volá o pomoc. Je slyšet veselou píseň - vysvobození přichází v podobě Toma Bombadila. Osvobodí hobity z vrby a vezme je do svého domova. Píseň Lesa z nich padá, celá příroda jakoby Toma poslouchala.

V domě Toma Bombadila

V domě Toma Bombadila zůstanou kvůli dešti několik dnů. Stará se o ně Říční paní Zlatůvka, která jim vypráví o mnoha podivných věcech z historie Lesa. O Tomovi říká, že je pán a velitel - zdá se, že je mnohem starší, než sám Les, a mocnější. Při odchodu jim Tom poradí, aby se vyhýbali starým kamenům a studeným tvorům. Naučí je písničku, která ho v případě nouze přivolá na pomoc.

Mlha na Mohylové pahorkatině

Zpočátku jdou přes výšiny zalité sluncem. Potom přijdou na rovinu s dunami. Snese se mlha, hobité zabloudí a ztratí se jeden druhému. Tak je přivítá Mohylová pahorkatina. Frodo hledá útočiště - přes Tomovo varování - u velkého kamene. Ani neví jak, a octne se uvnitř mohyly, kde v rubáších leží jeho přátelé, bílí jako umrlci, pokrytí šperky. Je slyšet hlasy Tvorů; Frodo s hrůzou vidí, že k Samovi se plazí ruka chápající se meče. Na chvíli má nutkání nasadit si prsten a uprchnout - ale potom uchopí sám meč a ruku utne. V nastalém lomozu a zmatku začne zpívat písničku, která přivolá Toma Bombadila. Zachránce zažene Tvory a vyvede hobity ven z mlhy a z pahorkatiny, až na hranice svého panství. Z pokladu umrlých dá každému krásný meč s kouzelnými vlastnostmi.

U vzpínajícího se pony

Po Silnici dojdou do vesnice Bree a ubytují se v hostinci U vzpínajícího se pony, jak jim poradil Tom.

Dlouhokrký

Seznámí se zde s podivným cizincem z rodu Tuláků, kterému říkají Dlouhokrký. Nabídne jim svou společnost na další cestě. Hobité mu nedůvěřují, ale Frodo dostane od hostinského Gandalfův dopis, ve kterém čaroděj Dlouhokrkého doporučuje jako spolehlivého spojence, a určuje místo společné schůzky v Rivendellu, dále po

Silnici.

Nůž v temnotě

Mezitím zjistí, že ve vesnici po nich pátrají Černí jezdci. Jezdci se vloupají do ložnice hobitů, hobité jsou v tu chvíli naštěstí s Tulákem v hostinské místnosti. Ráno zjistí, že jim Černí jezdci odehnali ze stáje všechny poníky. Vyrazí všichni společně na cestu; sejdou se silnice, aby zmátli stopu. Ale Černí jezdci /nadpřirozená zjevení s prstenem/ je stále pronásledují. Šíří kolem sebe atmosféru hrůzy. Nakonec během nočního tábořeni zaútočí na jejich ležení. Frodo ve strachu neodolá nutkání a nasadí si Prsten; rázem rozpozná pod černými pláštì šedá vyzáblá mrtvolná Zjevení s přilbami a meči. Jedno z nich mu zasadí ránu nožem do ramene. Dlouhokroký je však zažene ohněm, z kterého mají strach.

Útěk k Brodu

Společnost sedmnáct dní prchá k Brodu a k elfům, kde se mají sejít s Gandalfem. Zraněného Froda vezou na poníku. Rána a vliv prstenu jej stahují do moci Černých jezdců, kteří je opět dostihnou u Brodu. Frodo na rychlém koni, kterého mu půjčil elf, jenž jim přijel naproti. Přebrodí šťastně řeku,ale Jezdci jsou mu stále v patách. Frodo cítí jejich příkazy, aby se podřídil jejich moci; ubývá mu sil. Když jsou Jezdci uprostřed řeky, náhlý příval vody a kamení je smete. Frodo z posledních sil dosáhne břehu a upadne do mdlob.

Druhá kniha

Mnohá setkání

Frodo se zotavuje z nemoci v Rivendellu, v domě krále elfů Elronda. Čaroděj Gandalf je u jeho lůžka a vypráví mu o tom, jak Elrond přispěl na pomoc povodní, která smetla Jezdce, zatímco ostatní vzadu zahradili cestu ohněm. Gandalf pomáhal se svými Bílými jezdci v říčním proudu. Večer je Frodo uveden na slavnost, které předsedá král Elrond, nejmocnější mezi elfy a lidmi. Je zde mnoho elfů, lidských bytostí, trpaslíků a také hobité. Po večeři se Frodo nečekaně setkává s Bilbem. Strýc mu líčí, jak se do Rivendellu

dohýlil v závěru své cesty z Hobitína. Oba si dlouho vyprávějí u krbu novinky, které se udály v čase, kdy se neviděli.

Elrondovo poradní shromáždění

Král elfů svolá radu, na které se rozhodují čelit hrozbě zla ze země Mordor, kde vládne pán temnot Sauron. Mluví zástupci všech přítomných bytostí. Čaroděj Gandalf dramaticky líčí historii prstenů, a jak se postupně dovídal o jejich moci, jak byl zadržen Sarumanem /hlavou svého čarodějného řádu/, který se přidal na stranu Zla. Byl zajat v jeho věži Isengardu, odkud jej vysvobodil teprve vládce orlů. Vládnoucí prsten, který má Frodo, přitahuje svojí mocí nepřátele. Snaží se jej zmocnit a působit jeho prostřednictvím více zla. Prsten nelze zničit, ani se jej zbavit, nelze jej zahodit. Rada se rozhodne, že jediné východisko je dopravit prsten zpět do Mordoru, kde byl vykován, a vrhnout jej do ohně, z kterého vzešel. Na nebezpečnou cestu se dobrovolně přihlásí Frodo, který si je vědom svého osudového poslání.

Prsten jde na jih

Hobité zatím zůstávají v Rivendellu, než je Elrond vyšle na pouť. Vyrazí po dvou měsících. Spolu s Frodem, Strážcem prstenu, se vydají na cestu zástupci všech bytostí světa - hobité Sam, Pippin a Merry, čaroděj Gandalf, Dlouhokroký Tulák Aragorn, Boromir, muž ze země Gondor, Legolas za elfy a Gimli za trpaslíky. Tak stanulo proti devíti Černým jezdcům devět chodců, zastupujících svobodné národy světa. Společenství prstenu je ustaveno a vydává se na jih, do země nepřítele. Vyrazí k horám, kde je zastihne sněhová bouře. Znemožní jim pokračovat v cestě. Při ústupu se počasí poněkud zlepší. Uvědomují si, že od této chvíle je nepřítel bude pronásledovat - ať sněhem, či ptáky, kteří je špehují, nebo ostatními prostředky.

Cesta v temnotách

Rozhodnou se na radu Gandalfa podejít hory slujemi země Moria, která byla kdysi říší trpaslíků. Přepadnou je vlci, rovněž spojenci Nepřítele, ale poutníci se ubrání. Konečně objeví vchod do podzemí. Před ním se rozprostírá temné jezero, z kterého se náhle vymrští chapadlo, snažící se stáhnout Froda do hlubin. Zachrání se v noře

na poslední chvíli. Cesta temnotami je dlouhá a temná,osvětluje ji pouze Gandalfova berla. Po strastiplném putování jsou konečně u východu - nalezmou zde náhrobek trpaslíka Bálina /který byl společníkem Bilba na Cestě/. Frodo má od začátku cesty podzemím dojem, že je někdo sleduje.

Most Khazad-dum

Gandalf nalezne u Bálinova náhrobku ohořelou knihu. Ze zachovaných stránek, psaných v řeči trpaslíků, odkrývá Společenství osud předchozích obyvatel dolů, jejichž říše byla vyvrácena útokem skřetů, provázeným zlověstným duněním. Když Gandalf luští nečitelné stránky, ozve se zvenčí hromové dunění, provázené zlověstným dupotem mnoha nohou. Zdá se, že je čeká stejný osud jako trpaslíky. Jsou napadeni skřety a nějakým ještě hrozivějším nebezpečím. Během zoufalé obrany, při které Frodo utrží hrozivou ránu kopím, se jim daří ustoupit chodbou přes obrovskou síň k východu. Uprostřed sálu zeje hluboká puklina, z které šlehá oheň, který naštěstí skřety zadrží. Za ní je propast, přes kterou vede úzký kamenný most bez zábradlí. Zde se Gandalf postaví Balrogovi. Je to temná hrozivá bytost, která jediná se dostala přes puklinu. Gandalf se snaží jeho obrovskou moc zlomit zaklínáním a čelit mu svým mečem. Srazí Balroga do propasti, ale stvůra ho strhne s sebou. Čaroděj už jenom stačí křiknout na své druhy, ztuhlé hrůzou: "Uprchněte, pošetilci", a zmizí v temnotách.

Lothlórien

Společenství prchá z podzemí, ale je nadále pronásledováno skřety. Frodo, o kterém si všichni mysleli, že je mrtev, přestál ránu jen díky kroužkové zbroji, kterou nosí pod oděvem. Je zhotovena ze zázračného stříbrného kovu, který trpaslíci těžili v dolech v Morii. Zbroj je spolu s mečem dárkem od Bilba, který oba předměty dostal zase od Bálina. Všichni se zármutkem myslí Gandalfův skon. Vedení se ujímá Aragorn. Přicházejí do země elfů Lothlórien, na okraj Zlatého lesa. Elfové je na noc ukryjí na stromech, kde žijí, a doprovodí je do města Galadhrim, které je srdcem jejich říše. Stromy zde stále kvetou zlatými listy a čas neubíhá.

Zrcadlo Galadriely

Lord Celeborn a Lady Galadriela, vládci země Lórien, je uvítají v Caras Galadhon. Město stromů stojí na zeleném kopci obklopeném hradbou zeleně. Vyslechnou líčení poslání Společenství a nabídnou jim odpočinek ve Městě, než bude nutné nastoupit další cestu. Lady Galadriela vezme jednoho dne Froda a Sama do zahrady, kde stojí stříbrná fontána. Její hladina je kouzelným zrcadlem, které může zjevovat obrazy na přání, ale častěji bez ohledu na vůli diváka. Sam spatří Hrabství, ale k nepoznání změněné k horšímu. Frodo nejprve váhá, ale také se nakonec rozhodne riskovat pohled do budoucnosti. Spatří Gandlfa na pouti - a potom zlé Oko, které po Frodovi pátrá a přitahuje ho k sobě. Lady Galadriela v poslední chvíli Frodovi zabrání, aby se dotkl hladiny zrcadla. Frodo si přitom všimne, že má také prsten. Lady mu svěří, že je to Nenya, který jediný ze tří prstenů elfů zůstal zachován. Frodo ji v náhlém návalu náklonnosti nabízí První prsten. Ale ona odolá pokušení, protože si uvědomuje, že moc prstenu svádí ke zlu. Připadá Frodovi "nezměrně veliká a krásná, hrozivá a úctyhodná".

Rozloučení s Lórien

Společenství se rozloučí s Lórien. Celeborn a Galadriela jim při loučení poradí cestovat po Velké řece. Cesta bude ubíhat rychleji a snadněji. Dají jim pevné nepotopitelné čluny a jiné užitečné a kouzelné dary - šedá pláštěnky, lehké, odolné a téměř neviditelné, pečivo, které je má posilnit v časech nouze a lana /která později ocení Sam/. Lady Galadriela dá každému dárek: Aragornovi pochvu - neč z ní vytažený nelze ztupit ani zlomit, a stříbrnou brož se zeleným kamenem v podobě orla s roztaženými křídly,jako odznak naděje. Boromir dostane nádherný zlatý pás; Merry a Pippin malé stříbrné pásy. Legolas elf dostane luk, jaký mají lesní elfové, a šípy. Sam obdrží úrodnou prsť pro svoji zahradu; Gimli si vyprosí pramen Galadrielinýchvlasů, "cennějších nad všechno zlato země", aby je mohl doma chovat co záruku dobré vůle, která má napříště panovat mezi Horou a Lesem /do té doby byla mezi trpaslíky a elfy zášť, ale vzájemné poznání ji překonalo/. Konečně Frodo je obdarován křišťálovou fiálou s vodou z kašny, ve které je světlo hvězd. "Bude zářit jasněji v nejtmavší noci, až všechna ostatní světla

pohasnou".Tak Společenství opustí zemi Lórien, aby se do ní už nikdy nenavrátilo.

Velká řeka

Cestují po řece. Sam, Aragorn a Frodo zjistí, že je sleduje Glum - Frodo si všiml známek jeho přítomnosti dlouho předtím. Patrně Glum přivede na stopu Společenství znovu skřety. Ti je přepadnou během noční plavby z východního břehu - přátelé se zachrání na břehu západním. Zde najdou cestu, kterou obejdou vodopády stojící v cestě. Přenesou čluny a náklad a cestují nadále jen v noci. Desátý den plavby konečně mají za sebou Divočinu, která odděluje Lothlórien /zemi elfů/, a Gondor /odkud pochází Boromir/ od země zla Mordor.

Rozpad Společenství

Čepel Stingu, Frodova kouzelného meče, světélkuje - to znamená blízkost nepřítele. Nastává den, kdy se přátelé mají rozhodnout, kterým směrem pokračovat. Mají jít do Mordoru, aby se zbavili prstenu, jak je posláním Strážce prstenu Froda, anebo s Boromirem do jeho vlasti, aby si odpočinuli a pomohli bojovat proti Nepříteli? Boromir, zdá se, je váben mocí prstenu a chce jej získat. Frodo má spor rozhodnout. Vyžádá si hodinu na rozmyšlenou a opustí ostatní. Náhle jej Boromir překvapí a snaží se lstivostí, přemlouváním a hrozbami získat od něj prsten. Frodo nevidí jiného úniku, než že si jej navlékne. Neviditelný vidí věci jasněji - musí sám nést svůj úděl a vydat se do země Nepřítele. Když odjíždí na člunu /zatímco ostatní, vystrašeni Boromirem, jej hledají/, uhodne Sam jeho záměr. Přemluví přítele, aby jej vzal s sebou.

konec I. dílu

Díl druhý: Dvě věže

Třetí kniha

Boromirův odchod

Pátrají po Frodovi. Aragorn nalezne místo, kde Frodo přemýšlel o své volbě; v tu chvíli uslyší zvuk Boromirova rohu a vzdálenou vřavu. Tábor přepadli skřeti. Aragorn najde už jen umírajícího Boromira, který mu vyzná, že chtěl vylákat prsten. Řekne mu také, že skřeti unesli oba zbylé hobity. Přátelé uloží mrtvého Boromira do člunu se zbraněmi skřetů, které zabil, a spustí člun po řece. "Řeka uchopila Boromira, syna Denethorova, a již nikdy více nebyl spatřen v Minas Tirith, jak stojí zrána, tak jak bývalo jeho zvykem, na vrcholku Bílé věže. Ale v Gondoru se ještě dlouho potom vyprávělo, že člun elfů proplul vodopády a pěnícím se vodním tokem a unášel jej dolů podél ostrova Osigiliath a deltou řeky Anduin, vzhůru na Velké moře, nocí pod hvězdami." Zbytek Společenství se rozhodne, že se vydá po stopách skřetů, kteří unesli hobity. Aragorn správně usoudí, že Frodo chtěl svůj úkol dokončit sám a nechal se nakonec přemluvit Samem, aby jej vzal s sebou.

Jezdci Rohanu

Aragorn, Legolas a Gimli pronásledují skřety, kteří jim stále unikají. Třetí den potkají jezdce ze země Rohan. Po počáteční nedůvěře a vzájemném nevraţení jim vůdce jezdců vylíčí, jak pobili všechny skřety v bitvě. Neví však nic o hobitech. Jezdci jsou ohromováni setkáním s trpaslíkem a elfem, které doposud považovali za vybájené bytosti. Také o existenci hobitů v této části Středozemí ještě neslyšeli. Půjčí přátelům koně, aby mohli pokračovat v cestě rychleji. Na místě bitvy Aragorn marně hledá stopy po hobitech. V noci jim k dovršení smůly někdo ukradne koně - Gimli zahlédne tajemnou postavu starce, o kterém se domnívají, že je to zrádce Saruman.

Uruk-hai

Vyprávění se vrací k okamžiku, kdy byli Merry a Pippin za-

jeli skřety kmene Uruk-hai a odvlečení do neznáma. Při vzájemných sporech se mezi sebou pozabíjí několik skřetů a permonů, kteří je provázejí. Hobité pochopí, že mají být dopraveni k někomu, kdo chce od nich informace. Permoni a skřeti se mezi sebou přou, jestli mají rozkaz splnit. Po několika dnech dorazí k lesu, u kterého je zaskočí rohanští jezdci. Strhne se nelítostný boj, během kterého Pippin a Merry přemluví svého hlídače, aby je propustil, neboť mají to, po čem prahnou skřeti - první prsten. Kreatura je odnesena z dosahu bitvy, je však zabita jedním z rohanských jezdců. Hobitům se podaří ztratit se ve tmě. Mezitím jsou všichni skřeti pobiti.

Stromousáč

Uprchnou a vydají se do tajemného lesa Fangorn. Odpočívají na skále pod rozložitým stromem. Ten pojednou obživne - ukáže se, že je to tajemný vládce lesa Stromousáč, patrně nejstarší žijící bytost světa. Vyslechne jejich příhody a rozhodne se svolat sněm svých druhů Entů. Po několikadenní poradě /Entové, pastevci lesů, jsou bytosti velmi rozvážné a pomalé/ vzbudí Stromousáč jejich hněv nad zlovůlí Sarumana a Entové se rozhodnou připojit se k válce lidí proti zlu. Nejprve se vypraví na západ, vyvrátit Sarumanovo sídlo Isengard.

Bílý jezdec

Aragorn s přáteli nakonec opět najdou stopu hobitů a vydají se lesem za nimi. Přijdou na místo, kde se hobité seznámili se Stromousáčem. Zde potkají starce, kterého zahlédli minulou noc, zahaleného v šedém plášti. Ke svému údivu a radosti zjistí, že je to Gandalf - ale ne už Gandalf Šedý, ale Bílý. Vylíčí jim, co prožil po svém pádu do propasti v boji s Balrogem. Dostal se až na samé dno propasti světa, kde prošel v boji temnotou vod. Balrog prchal tmavým tunelem až na Nekonečné schody. Dostali se na vrchol sněhové hory, kde pokračovali v zápolení. Nakonec Gandalf zvítězil. Vyčerpaného jej orel,/který jej již jednou zachránil z věže Isengardu/ odnesl k Lady Galadriele do země elfů. Paní jej pošle za přáteli. To vše jim Gandalf vypráví zkrátka, neboť je nutno spěchat. Hrozba války je všudypřítomná. Společně se vypraví do Rohanu, na pomoc králi Théodenovi.

Král Zlaté síně

Ve Zlaté síni krále Théodena jsou přijati chladně. Avšak král nakonec uvěří Gandalfovi, který ho přesvědčuje o nutnosti války, přes zrádné našeptávání svého rádce Červího jazyka. Rozhodnou se vytáhnout nejprve na západ, proti bezprostřednímu nebezpečí, které hrozí od Sarumana, aby potom mohli čelit zlu z východu. Aragorn je při té příležitosti představen jako dědic dávných králů.

Helmova rokle

Dorazí na své cestě na západ k Helmově rokli. Vojsko Rohanu se zde na Gandalfovu radu zastaví. Opevněná kotlina spolu s městem, které chrání, je napadena armádou skřetů a lidí. Gandalf pokračuje na západ v největším spěchu. Lidé Rohanu a naši hrdinové čelí společně hordám Sarumana. Trpaslík kosí nepřátele svou sekerou, elf zase lukem a šípy. Po několika dnech je nepřítel konečně poražen. Uprchlíci naleznou v místě, kde dřív byla holá pláň, hluboké stromoví - žádný z nich nevyjde z podivného lesa živ. Vrací se také Gandalf s posilou. Skóre pobitých nepřátel mezi Gimlim a Legolasem je vysoké, ale liší se jen o jednoho nepřítele.

Cesta k Isengardu

Cestují k Isengardu. V noci je předhoní tajemná masa, pohybující se v mlze - les z Helmovy rokle, který se valí týmž směrem. Když Společenstvo s vojskem dorazí k Sarumanově pevnosti Isengard, zjistí, že Entové již sídlo černokněžníka vyvrátili. Sarumán se uchýlil do nezdolné věže, spolu se zrádcem Červím jazykem. /Jeho armáda skřetů a lidí byla potřena v Helmově rokli/. Na prahu rozvalin drží stráž Pippin s Merrym, kteří se radostně shledávají s Aragornem, Gimlim a Legolasem. Král Théoden s nimi vlídně hovoří, ale Pippinův vědecký výklad o historii pěstování tabáku v Hrabství, ze kterému se dostali zmínkou o stavu Sarumanových zásob, nevydrží psychicky Gandalf. Zastává názor, že je třeba řešit naléhavější problémy. Vojsko se svými náčelníky odejde na sever, přátelé ze Společenství pratenu zůstávají na místě.

Ztracenci

Vyprávějí si při dýmce znamenitého trofejního tabaku o svých trampotách po rozchodu Společenství, a o tom, jak Entové vyvrátili Sarumanovo sídlo.

Sarumanův hlas

Po návratu vojska Gandalf naposledy promluví se Sarumanem, který vyjde na zápraží věže. Svým vemlouvavým hlasem svádí padlý čaroděj nejprve krále Théodena, potom i Gandalfa ke zradě; vojsko je sladkým vábením zneklidněno. Gandalf však nedotčen usvědčí Sarumana z falše; jako současná hlava Řádu jej zbavuje moci - poručí mu vrátit se na práh a zlomí jeho čarodějnou berlu. Zrádce Červí jazyk svrhne z balkónu na Gandalfa kámen, který naštěstí mine cíl. Pippin jej zvedne a předá Gandalfovi. Podle vzteklého Sarumanova křiku se zdá, že se nejedná o lecjaký předmět. Ukáže se, že je to jeden ze tří Palantírů, které se ve Středozemí zachovaly.

Palantír

Vydají se na zpáteční cestu do Rohanu. V noci Pippin neodolá čarovnému vábení Palantíru a ukradne jej Gandalfovi. Když se do křišťálové koule zahledí, spatří Pána temnot Saurona, který se snaží získat informace. Naštěstí se však domnívá, že mluví se svým služebníkem Sarumanem a neodhalí, že se jedná o někoho, kdo zná tajemství prvního prstenu. Gandalf hobitům vysvětlí, že Palantír je jeden ze sedmi kouzelných kamenů, které sloužily ke vzájemné komunikaci mezi vládci Númenoru. Sauron, který pochopí, že s jeho služebníkem je něco v nepořádku, vyšle na západ Nazgûla, černého jezdce na okřídlené příšeře, který se nad nimi přežene tmavou nocí. Gandalf dá Palantír do opatrování Aragornovi, kterému patří jako dědici králů, a s Pippinem se rozjedou do Města Minas Tirith varovat lid Gondoru před útokem z východu.

Čtvrtá kniha

Zkrocení Sméagola

Pojednává o osudech Froda a Sama po rozpadu Společenství. Pře-

konávají bezúteřné ponoře Emyn Muil. Tuší v patách Gluma. Ten je také vyčerpaný při táboření a přepadne je. Je však zneškodněn a Frodo jej donutí přísahat na prsten, že jim ukáže cestu do Mordoru. Glum odtud kdysi unikl a zná tajnou stezku. Zdá se, že přísaha na "dárečka" Gluma opravdu ovládá a nedovolí mu zradit.

Průchod Močály

Sméagol hobity provede zrádnými a strašidelnými močály, ve kterých se zjevují tváře zemřelých, bludné světélka a ozývají se hlasy.

Černá brána je uzavřena

Dojdou k Černé bráně, průchodu Horami stínů do Mordoru - brána je však uzavřena. Sméagol jim prozradí tajnou cestu pohořím po schodišti, které končí tunelem do Mordoru. Tvrdí, že je tudy bez rizika provede k nepříteli. Na výzvědách Glum spatří proudy vojska, které táhnou do Mordoru; vypráví o tom hobitům. "Měli s sebou také Olifanta?" ptá se Sam, a vysvětluje, že podle starých bájí to má být velké zvíře s dlouhým nosem a velkýma ušima, kterému z huby čouhají dva rohy. Na hřbetě má věž s bojovníky. "Ne, žádný Olifantus s nimi nebyl," říká Sméagol.

O bylinách a dušeném králíkovi

Cestují krajinou v podhůří, která je již územím nepřítele, ačkoliv dříve patřila Gondoru. Sam je přesycen elfích sušenek a touží po nějaké masité stravě. Přemluví Gluma, aby sehnal něco k k jídlu. Sméagol přinese dva králíky; Sam je během kontroverzního hovoru o bylinách a koření dusí. Vůně je samozřejmě prozradí - hobité jsou zaskočeni muži Gondoru, kteří jsou zde na výzvědách /Glum zmizí/. Během výslechu se v dálce strhne bitva mezi předsunutými hlídkami Gondoru a cizokrajným vojskem, které je ve službách nepřítele. Vetřelci jsou zahnáni na útěk, kolem hobitů v panice prchá obrovské zvíře, na jehož hřbetě trůní bojovníci. Sam pozná Olifanta. "Tak opravdu existují, a já jsem jednoho viděl! Jaký to život! Ale doma mi to nikdo neuvěří. No, když už je po všem, alespoň si trochu zdřímnu!"

Okno na západ

Kapitán Faramir, který je vyslýchal, vezme hobity s sebou, aby si před další cestou odpočinuli. Je uspokojen jejich vylíčením poslání a cesty Společenství, ačkoliv mu hlavní cíl cesty zatajili. Faramir ale mnohé zná z doslechu a mnohé si domyslí. Navíc Boromir byl jeho bratr. Faramir nakonec pochopí, že bratr byl sveden nějakým lákadlem, jehož moc ho zvábila k útoku na Froda. Ačkoliv ví, že Frodo má věc u sebe, prohlásí, že on si je vědom její zrádné moci a nestojí o ni. Zavede je na tajné místo do obrovské jeskyně s krápníky a vodopády, kde bojovníci Gondoru odpočívají. Ukáže jim bránu jeskyně, která je zakryta clonou padajícího vodopádu, blýštícího se v zapadajícím slunci jako závěs z drahokamů. Hobité obdivují okno na západ. Po hostině s bojovníky je Faramir doprovodí na lůžko; Sam se v únavě prořekne o existenci Prstenu. Faramir je čestný muž - nezneužije náhody, a slíbí tajemství zachovat.

Zakázaná túň

Faramirovi muži chytí Gluma, který lovil v zakázané túni ryby. Takový přečin je trestán smrtí. Frodo však vysvětlí, že se jedná o jeho služebníka pod přísahou, kterého potřebuje jako průvodce k další cestě. Tak mu zachrání život.

Putování ke Křižovatkám

Faramir varuje před nebezpečnou cestou a navíc nedůvěřuje Glumovi. Respektuje však Frodovo odhodlání a doprovodí je na další pouť. Zásobí je potravinami a obohatí jejich výstroj o cepíny. Když hobité s Glumem dosáhnou Křižovatek, spatří zde povalenou sochu krále, na jejíž hlavě v zapadajícím slunci odlesk vytváří obraz koruny. Symbolický výjev hobity posílí v jejich odhodlání.

Schody na Cirith Ungol

Šplhají po schodech na Cirith Ungol. V temnotě zlézají nezonečné pohoří, na jehož vrcholku má být tunel do Mordoru. V téže době se z Mordoru vydává na pochod Sauronova první armáda vedená Králem devíti jezdců. Válka o Prsten začíná. Frodo cítí stále větší břemeno Prstenu a jen s námahou pokračuje v cestě.

Doupě Sheloby

Konečně procházejí tunelem na konci dlouhé cesty vzhůru. Jdou temnotou plnou neznámého nebezpečí a odporných pachů. Glum zmizí - ořeší jenom je zradil. V temnotě hobité cítí hrůzu, které je jim v zádech. Za nimi se rozzáří desítky nepřátelských očí. Vposledním okamžiku si Frodo vzpomene na dar královny Galadriely, kouzelnou fiálu, jejíž záře útočící bestii zažene. Je to obrovský pavoučí netvor zvaný Sheloba. V jejím labyrintu jí neunikne nic živého. Glum ji při útěku z Mordoru dokázal přesvědčit, že když ho nechá naživu, bude jí vodit živou potravu. Ve své touze po " dárečku" se domníval, že snad Sheloba po požření hobitů Prsten vyvrhne a ten tak připadne opět jemu. Když se hobité dostanou z pasti, Sheloba vyrazí za nimi a opět zaútočí.

Volby pana Samwise

Než stačí Sam varovat svého pána, pavouk Froda napadne a srazí jej na zem. Rozzuřený Sam zraní Shelobu kouzelným mečem elfů. Nečekaný útok ji zažene. Frodo je však bez života. Sam je zaskočen nesnadnou volbou - má zůstat u svého mrtvého přítele, anebo se pokusit dokončit jeho poslání a zničit prsten? Nakonec se rozhodne pro nevyhnutelné a vydává se s těžkým srdcem na cestu. Je však zaskočen rotou skřetů a v poslední chvíli unikne pomocí prstenu. Sleduje skřety, kteří nesou Froda podzemím ke dveřím do své věže. Cestou z jejich rozmluvy pochopí, že Sauron už o jejich poslání ví; skřeti mají zadrženého Strážce prstenu dopravit k němu. Sam také pochopí, že Frodo je jenom omámen Shelobiným jedem, ale není usmrcen. Čeká jej výslech a Sama nesnadný úkol, jak svého mistra vysvobodit. S tím vědomím omdlí vyčerpáním u podzemních dveří do pevnosti skřetů, které se před ním s třeskotem zabouchnou.

konec II. dílu

Díl třetí
Králův návrat

Pátá kniha

Minas Tirith

Jsme opět na hřbetě Bleskostínu, zázračného oře kouzelného starce Gandalfa. Ženeme se s čarodějem a a Pippinem do Minas Tirith varovat Gondor před nepřítelem. Správcem říše je Denethor, otec Boromira a Faramira. Přijedou ke správci, jehož rod střeží uprázdněný trůn zemřelých králů, a Pippin mu líčí poslední chvíle Boromira. V náhlém popudu nabízí unavenému vládci své služby a je přijat za páže Gondoru. Mezi Gandalfem a Denethorem však panuje napětí - čaroděj činí narážky na dědice velkých králů, který se má ujmout osiřelého království. Proto zakázal Pippinovi před návštěvou zmínit se o Aragornovi. Avšak zdá se, že správce ví více, než dává najevo. Vykáže jim po audienci společný příbytek. Pippin se seznamuje s členem palácové stráže, který jej provází městem. Lid hobita považuje za knížete Halflingů, který prý přijel Gondoru na pomoc s pěti tisíci bojovníky. Pippin, ač nerad, tuto historku uvádí na pravou míru. Přesto požívá značné úcty a je středem pozornosti, protože v těchto krajích hobity ještě nikdy neviděli. Gardista musí do služby, a tak Pippina odkazuje na svého syna, s kterým hobit sleduje příjezd bojovníků spřátelených zemí do Města. Nad krajinou se snáší temnota.

Průchod Šedé roty

Zatím jezdci Rohanu s Aragornem v čele pokračují ve svém návratu do Rohanu. Aragorn váhá, zdali má s králem Théodénem jet do Minas Tirith oklikou, anebo zvolit kratší cestu. Vtom se objevují neznámí jezdci; ukáže se, že jsou to průzkumníci ze severu, kteří Aragorna hledají. Nesou mu poselství z domova, a zároveň od Lady Galadriely. Aragorn odejde s kouzelným kamenem učinit o samotě rozhodnutí. Vrací se zasmušen, ale rozhodnut. Zvolí nejkratší možnou cestu do Minas Tirith - Stezku mrtvých. Dosud žádný živý tvor ji neprojel, neboť ji střeží umrlí. Všichni ho před nebezpečným podnikem varují, zvláště dcera Théodenova Éowyn /podle jemných narážek spisovatele bych

nic nedal za to, že děvče Aragorna miluje/.Žádá Dlouhokrokého, aby ji vzal s sebou. Aragorn odmítá a odjíždí se svými lidmi, ke kterým se přidají Legolas s Gimlim. Na stezce je pronásleduje hrůza, ale nakonec se jim podaří projet - Aragorn ovládá přízraky mrtvých svou vůlí. Zaváže je přísahou, aby jej provázely až do bitevní vřavy.

Shromáždění Rohanu

Merry zůstává s králem Théodenem jako jeho páže. Shromáždění Rohanu přijme posly z Minas Tirith, kteří naléhavě žádají o pomoc. Rohanští jezdci se vydávají neprodleně na cestu. Král přikazuje Éowyn, aby zůstala doma, a totéž poručí i Merrymu, jehož pony by nestačil rychlým rohanským koňům. Merry je nešťastný, ale slituje se nad ním jeden z mladých jezdců, který jej vezme k sobě na koně - sám mnoho neváží a kůň je oba lehce uveze.

Obležení Gondoru

Správce Denethor stále příkřeji jedná se všemi, kdož jej obklopují - zvláště se synem Faramirem. Ke Gondoru se blíží ze všech stran uprchlíci, pronásledovaní skřety a Černými jezdci na okřídlených nestvůrách - Nazgûly. Bílý jezdec Gandalf čelí jejich útokům blesky - ale velitel, Černý kapitán, se stále neobjevuje. Časy měření sil Bílého a Černého jezdce ještě nenastal. Faramir odchází na přání otce zajistit obranu u přechodu přes řeku mezi Mordorem a Gondorem. Je to zoufalý a kněžstvu odsouzený podnik. K městu se žene horda nepřátel. Začíná obléhání. Skřeti, divocí muži z jihu a mnoho dalších kope obléhací zákopy a staví obléhací věže. Město je obehnáno soustavou hradeb, které se zdají nedobytné, ale jsou poškozovány požáry od zápalných střel. Množství nepřátel roste a nad krajinou je stále temnota. S posledními uprchlíky se vrací Faramir. Je do města přinesen těžce raněn. Denethor teprve v této chvíli poznává otcovský cit a v zoufalství naříká nad umírajícím synem. Nařizuje, aby je oba spálili na pohřební hranici. Zděšený Pippin běží pro Gandalfa, aby šílenství zabránil. Gandalf v tu chvíli čelí jinému nebezpečí - útočníci prorazili obrovským beranidlem bránu do

pevnosti a čaroděj měří své síly s Černým kapitánem. Vtom se ozvou rohy Rohanu, jehož jezdci konečně přicházejí na pomoc.

Jízda Rohirinu

Jejich cesta k městu vedla hlubokým lesem, ve kterém žije divoký lesní národ. Nabídne jezdcům pomoc, protože skřety nenávidí. Náčelník vede jezdce zapomenutou stezkou téměř až k planině u města, na které zuří bitva. Ostatních cest nelze použít, protože jsou střeženy nepřítelem. Odměnou král Théoden slibuje lesnímu národu nerušený život v budoucnu v jejich domovině. Obléhatelé jsou zaujati bojem s obránci a rohanské jezdce do poslední chvíle nezpozorují. Útok, vedený králem Théodenem, je proto ve své prudkosti a nečekanosti zpočátku úspěšný. Vítr, který se zvedá od moře, počíná trhat tmavá mračna na obloze.

Bitva na Pelennorských polích

Král se zlatým štítem rozplamení své muže a s nadšením vpadne do největší vřavy. V tu chvíli je napaden Černým jezdcem. Létající bestie usmrtí králova koně, který Théodena v agónii zavalí. Černý kapitán se chystá ke smrtícímu úderu. Vtom se mu postaví rytíř, který vezl Merryho. Černý jezdec vzkřikne varovně:"Nevstupuj mezi Nazgûla a jeho oběť! Nebo tě neusmrtí, až nadejde tvůj čas, ale odnese tě do příbytku nářků, za hranice všech představitelných temnot, kde tvé tělo bude pozřeno a tvá usychající duše stane obnažená před Nemrkajícím okem" - "Dělej, co umíš. Ale budu ti vzdorovat, pokud to půjde." "Mně vzdorovat? Ty bláznel Mě nezadrží žádný smrtelný muž." V tu chvíli Merry /který stále seděl za zády jezdce, protože hrůzou zapomněl seskočit/ uslyšel zvuk, kterého se nejméně nadál - smích. Jasný hlas, který zazvonil jako ocel, zvolal: "Však také nejsem smrtelný muž! Máš před sebou ženu. Neboť já jsem Éowyn, Théodenova dcera. Stojíš mezi mnou a mým pánem a rodným otcem. Klid se, jsi-li smrtelný! Ale jestliže se ho dotkneš, srazím tě, ať jsi živoucí, či temný přízrak." Černý kapitán se rozmáchne ke smrtícímu úderu; vtom však Merry, který se probral z omráčení a seskočil, bodne Nazgûla mečem elfů odzadu do nohy. Podaří se mu přetnout žílu života a přízrak se zakvílením odletí do nebytí. Jeho úder však přesto Éowyn omráčí. Král Théoden umírá a

nic z toho již nevnímá. Éomer, jeho syn, nachází otce i sestru bez života. Nechává je odnést do města a rozzuřen a bez naděje se vrhá do bitvy. Nepřátelé zpočátku podléhají vzteklému náporu, ale je jich příliš mnoho. V tom okamžení ale přichází nečekané rozuzlení - na jihu se objevují pirátské lodě s černými vlajkami. Když přijedou blíže, spatří udivení bojovníci rozvinutou zástavu krále, jehož příchod byl věky předpovídán. Přichází Aragorn, který se svými druhy rozpráší nepřátelské vojsko a město osvobodí.

Denethorova pohřební hranice

Pippin konečně objeví Gandalfa a podaří se mu ho přesvědčit, aby se odebral k Denethorovi a zabránil mu v jeho sebevražedném úmyslu. Přicházejí v poslední chvíli; správcovi služebníci se již chystají splnit rozkaz a zažehnout hranici. Dojde ke sporu, při kterém se podaří zachránit Faramirovo tělo. Gandalf v divoké rozepři s Denethorem poznává, že správcova beznaděj vyplývá ze znalosti záměrů nepřítele - vlastní totiž jeden z Palantírů, kterým vidí hromadící se síly nepřítele. Denethor se nakonec vrhá sám na hranici, kterou zapálí. Faramir je zachráněn, ale Gandalf má obavy, že odchodem z bojiště propásl střetnutí s Černým kapitánem, což může přinést katastrofu.

Dům léčení

Faramir, Éowyn a Merry leží v mdlobách v domě raněných. Nikdo jim nedokáže pomoci, protože jsou zasaženi jedovatým dotykem Nazgûla. Stará ošetřovatelka vypráví Gandalfovi proroctví, podle kterého je může uzdravit jen dotyk královské ruky. Čaroděj přivádí Aragorna, který však není příliš optimistický. Žádá bylinu, kterou nikdo nezná. Když ji popíše, ukáže se, že ji ošetřovatelé znají pod jiným jménem, nevěděli však o jejích léčivých účincích. Nad umírajícími se mezi Aragornem a ošetřujícími rozvine lingvisticko-historická diskuse, doplněná přednesem balady o bylině.
Nakonec je objevena a Aragornovi se podaří vrátit nemocné k životu. Zotavení ještě nějaký čas potrvá. Mezitím se městem rozšíří zpráva, že král se vrátil.

Závěrečné rokování

Po delším rokování jsou opět všichni pohromadě. Využívají chvíle odpočinku ve válce, a líčí si zážitky putování. Všichni vědí, že klid je jenom dočasný, rozhodující útok nepřítele je teprve čeká. Hobité se dozvědí, jak Aragorn prošel Stezkou zemřelých. Přízraky splnily na konci cesty svou přísahu a u ústí řeky potřely piráty a námezdné jižní armády. Aragorn je pak zprostil prokletí a propustil je k věčnému odpočinku. Mezitím Gandalf s kapitány západu konají poradu o příštím postupu. Jediná naděje na šťastný výsledek války je zničit prsten. Proto je ze všeho nejdůležitější pomáhat Strážci v jeho poslání. Rozhodnou se proto pro předstíraný útok na brány Mordoru, který má odlákat pozornost Oka od Froda a Sama. Pokud se nepodaří zničit prsten, je stejně všechno ztraceno, ať již pod hradbami Mordoru, či v obleženém Minas Tirith. Vyrazí k Mordoru; Merry zůstane v rekonvalescenci ve městě.

Černá brána se otevírá

Vojsko je před branami Mordoru. Vstříc jim vyjede černé poselstvo v čele s velitelem. Aby zlomil jejich odhodlání, ukáže jim zbroj zajatého Froda. Za jeho život žádá bezpodmínečnou kapitulaci. Gandalf na chvíli propadá beznaději. Když však nepřítel na jeho žádost odmítne předvést zajatce na důkaz svých otevřených úmyslů, čaroděj s novou silou potupnou nabídku odmrští. Začíná zoufalá bitva; jako jeden z prvních padá Pippin, který v posledním okamžiku slyší hlasy: "Orli! Orli!"

Šestá kniha

Věž Cirith Ungol

Sam se probírá z mrákot v podzemním bludišti Shelobý. Dveřmi v jeskyni se do pevnosti skřetů nedostane, a tak se vrací ven. Cochází hradby až ke hlavnímu vchodu, který střeží obrovské kamenné sochy. Kouzelný křišťál královny Galadriely jediný zlomí neviditelnou zábranu tvořenou jejich zraky, a tak se mu podaří proniknout dovnitř. Ihned se ale rozeřvou varovné sirény. Sam ke svému překvapení zjistí, že pevnost je plná mrtvých skřetů, kteří se povraždili mezi sebou patrně ve sporu o Froda. Nalezne jej, přemůže posledního

sařete, který je - stejně jako ostatní - plný strachu z neznámého elfího válečníka, který zahnal neporazitelnou Shelobu a stále jim uniká, a společně odejdou z pevnosti.

Země stínů

Procházejí zemí nepřítele. Dochází jim potrava i síly. V noci Sam zjistí, že jsou opět sledováni Glumem. Díky přestrojení jsou považováni za dezertéry; jsou přinuceni pochodovat s rotou vojáků k městu Minas Mogul s černou věží. Zde se jim opět podaří v nastalé tmě a zmatku zmizet. Frodo již téměř nemůže unést břemeno.

Hora osudu

Blíží se ke konci - cesty i sil. Konečně odhodí všechno přestrojení, protože pod tíhou osudu ztrácejí vůli se skrývat. S hadry a zbrojí skřetů jakoby z nich spadlo velké břímě. Stoupají na vrcholek Hory osudu. Těsně před koncem je přepadne Glum, který chce zpět svůj "dáreček". Rozzuřený Sam ho chce zabít, ale nechá se uprosit a odežene jej, aniž by ho potrestal za zradu. Mezitím Frodo vstoupí do Hory. Sam za ním spěchá slují, osvětlovanou plameny, šlehajícími ze škvír ve skále. Všude je slyšet hluk podzemní činnosti. Dohoní Froda na okraji ohnivé propasti. Ten, místo aby svrhl prsten dolů, nasadí si jej na prst se slovy "Prsten je můj!" Vtom se na neviditelného hobita vrhá Glum, který se plížil za nimi. V zuřivém zápase ukousne Frodovi prst s prstenem. Ztratí však při tom rovnováhu a zřítí se do propasti s děsuplným jekotem. V tu chvíli se otřese celá říše zla. Hora se začne bortit a síl i Sauronova moc - pán temnot konečně prohlédne a upře svůj zrak k Hoře, ale je už pozdě. Armády bez železného pohledu svého velitele ochabují a začínají se rozpadat. Černí jezdci se vrhají vzduchem zpět. Hobité z posledních sil slézají z Hory. Vystřízlivělý Frodo připomíná Gandalfova slova: "Dokonce i Glum má ještě možná něco vykonat."

Cormallenské pole

V bitvě před branami Mordoru nastává nečekaný obrat. Armády zla umdlévají a prchají, vojska západu jsou naplněna novou vůlí a nadějí. Na pomoc jim přilétají orli. Gandalf na křídlech jejich vůdce letí k Hoře osudu pro hobity - "Podvakráte jsi mě nesl,

Gwaihire, příteli", řekl Gandalf. "Napotřetí předčíš vše, budeš-li chtít." Orlové odnesou omdlelé hobity do náručí přátel. Všichni se scházejí na Cormallenském poli - Strážce prstenu, který konečně splnil své poslání, Sam, Merry a Pippin, z nichž se stali rytíři Gordonu a Rohanu, král Aragorn, elf Legolas, Gimli trpaslík a Bílý čaroděj Gandalf. Vyprávění, hodování pod širým nebem a odměňování nebere konce.

Správce a jeho král

V Minas Tirith čekají s obavami na výsledek bitvy. Faramir a Éowyn se sblíží při svých procházkách v zahradě domu raněných. Jakmile je znám šťastný výsledek války, Faramir se ujme svého úřadu správce. Éowyn je stále sklíčená. Faramir rozpozná s jasnozřivostí hodnou psychoanalytika, že její žal nepramení ani tak z nešťastné lásky k Aragornovi, jako spíš z toho, že Aragorn její cit neopětoval a osud jí nedovolil slavně zahynout v bitvě. Žádné jiné řešení její pýcha nepřipouštěla. Tak bystrá psychologická sonda ovšem nemůže ujít odměny, a tak Éowyn zkoumá své srdéčko a zjistí, že vlastně Faramir není k zahození, i když není králem, ale "pouhým" správcem mocné říše Gondor. Král Aragorn se vrací s armádou a přáteli do města. Je slavně uvítán a správce mu odevzdává svěřené království. Sám se ujme správy území Ithilien, znovu dobytého na nepříteli /tam, kde Sam dusil králíky/. Bude svým vlastním pánem a princezna Éowyn ho bude následovat, jakmile lid Rohanu doma pohřbí svého krále. Aragorn zdržuje Společenství prstenu před návratem k domovům, protože očekává jakési znamení. Konečně se mu ho dostává - objeví ratolest, kterou zasadí na místě odumřelého stromu, symbolu království a rodu. Přijíždí poselstvo elfů s Lady Galadrielou v čele. S nimi přijíždí princezna Arwen-Večernice / dcera Elronda, pána Rivendellu/, s kterou se Aragorn zasnubuje - smrtelný muž s princeznou skřítků.

Mnohá rozloučení

Všichni se nyní vydávají na západ do Rohanu. Král Théoden je slavně pohřben, Éowyn je sezdána s Faramirem. Rozloučí se s nimi a putují k Helmově rokli. Legolas splní slib a jde si s trpaslíkem prohlédnout jeskyně. Je uchvácen krásou krápníků a drahého kamení,

a slibuje na oplátku Gimlimu ukázat krásy lesa. Cestují do Isengardu, kde se rozloučí s Enty, kteří celé místo přetvořili v zahradu. Stromoušák propustil Sarumana i s Červím jazykem, nechtě být soudcem. Potkají oba darebáky cestou k Lórien. Projevují jim laskavost a milosrdenství hodné vítězů, ale černokněžník je přesto prokleje. V zemi elfů je opouští skřítkové se svými panovníky. Loučení je smutné, předznamenává předěl dvou věků: končí věk čarodějů, skřítků a jiných bytostí, a nastává čas lidí. Dorazí konečně do Rivendellu, kde se setkávají s Bilbem. Vítání je srdečné, ale Bilbo již projevuje všechny znaky vysokého věku. Svoje kronikářské zápisky odevzdává Frodovi, protože cítí, že je už nedokončí.

Návrat domů

Hobiti s Gandalfem konečně cestují domů, do Hrabství. V hospodě v Bree je srdečně vítá rozšafný hostinský. Večer jsou středem společnosti, která napjatě, místy trochu s nedůvěrou, naslouchá jejich vyprávění. Sami se dozvídají neveselé zprávy o nebezpečích a strázních, kterým je kraj vystaven. Hlásají však příchod nového krále, který vše napraví. Před hranicemi domova je opouští Gandalf, i když říká, že to ještě není naposled - tentokrát ještě ne. Jede navštívit Toma Bombadila.

Vyčištění Hrabství

Do Hrabství je nechtějí pustit. Přísné zákony a nařízení svazují život hobitů, všude je bída, strach, podezřívání a udavačství. Hrabství je pod vládou Šéfa / je jím Lotho Baggin, Frodův příbuzný/. Zdá se však, že je jenom poslušným nástrojem mužů z jihu, kteří zemi plundrují a násilnicky ovládají. Rozzlobení cestovatelé, zocelení svými zážitky, vzbouří Hrabství proti utlačovatelům a v bitvě u Bywateru je potřou. Když se chtějí vypořádat s tajemným náčelníkem cizinců, jehož rozkazy plní Šéf, zjistí k svému úžasu, že to není nikdo jiný,než Saruman. Frodo mu velkomyslně vrací volnost; Červímu jazyku, který Sarumana stále provází, dokonce nabízí, že může zůstat - neprovinil se tolik, a "býval mužem vznešeného postavení". Saruman však zlomyslně prozradí, že Červí jazyk zabil Šéfa Lotha. Rozzuřený zrádce čaroděje probodne nožem; sám padé na útěku, zasažen šípy hobitů. Hrabství je zbaveno vetřelců,

ale zpustošeno; čeká je zdlouhavá obnova.

Šedá přístaviště

Obnova probíhá rychleji, než zprvu očekávali, zvláště když si Sam vzpomene na dar královny skřítků - skříňku s prstí a semínkem. Kouzelná zem zúrodní půdu tak, že stromy rostou dvacetkrát rychleji; ze semene vyroste nádherný strom elfů Mallorn, jediný mimo Lórien. Zdobí jej zlaté listy. Celý rok byl rokem hojnosti. Frodo však propadá zádumčivosti a vždy ve výroční den bitky s Černými jezdci se mu obnovuje staré zranění. Jednoho dne vyzve Sama, aby jej doprovodil na cestě. Potkají se s průvodem elfů, které vede Elrond a Galadriela; cestuje s nimi také Bilbo. Putují společně na západ do města Šedá přístaviště. U břehu čeká bílé loď s Gandalfem. Je konec Dnům prstenu a Třetímu věku. Za moře odchází mnoho elfů a jejich vznešených příbuzných. Na poslední chvíli dorazí Pippin a Merry, aby se rozloučili s přáteli. Loď odjíždí za moře. Sam, Pippin a Merry se vracejí smutně do Hrabství, ponoření v myšlenky, ale vědomi si své pospolitosti. Rozcházejí se do svých domovů. Sam je očekáván, žena mu dává na stůl večeři. Posadí se smutně s dcerou na klíně ke stolu a ztěžka vzdychne: "Tak jsem se tedy vrátil".

konec III. dílu

Redakce děkuje za obětavé přepsání tohoto dílu Jelené Fassarové.

SVĚTELNÉ ROKY - Filmově-reportážní magazín pro problematiku SF. Vydává Scifia of C.A.P. & company KSPVTU v nakladatelství Bellatrix. Příspěvky posílejte na adresu redakce. Veškerá autorská práva vyhrazena. Vyhradně pro soukromou potřebu odběratelů. Zdarma! Číslo bylo dáno do tisku 9.2.1988. Vyšlo v létě 1988. Náklad 11 výtisků.

© BSR 1988

HP
PRO
VAS
příště
STAR TREK